

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 8.X 1964.

Vijeće: Zvone Rihtman, Gabro Badovinac, prof.dr Vladislav Brajković

Špediter - Špediter je u obveznom odnosu s osobom kojoj njegov komitent ustupa svoje pravo iz špediterskog posla - Kao ustup smatra se i okolnost da je komitent naložio špediteru da robu otpremi po nalogu odnoscne osobe - Premda špediter načelno, bez naloga komitenta, nije dužan vagati robu, ipak to mora učiniti ako je razlika između stvarne težine i deklarirane u isoravi toliko velika da špediteru mora pasti u oči

Tuženik je špediter, a tužitelj poduzeće kojemu je tuženik po nalogu svoga komitenta putem željeznice otpremio jedan grajfer za bager. Tužitelj u tužbi iznosi da je pošiljka bila teška svega 1.520 kg i da je kao takova bila sposobna za prijevoz kao denčana pošiljka. Međutim željeznica je od tužitelja naplatila vozarinu u iznosu od 64.071.- din, jer je špediter uputio robu kao vagonsku pošiljku. Da ju je uputio kao denčanu, vozarina bi iznosila samo 22.344.- din. Tužitelj tuži špeditera za razliku. Tuženik je stavio prigovor promašenja pasivne legitimacije, jer da on ne stoji u obveznom odnosu s tužiteljem već sa svojim komitentom. Osim toga da nije bio dužan vagati robu, jer je težina robe bila navedena u teretnici. Prvostepeni sud je obvezao špeditera da plati utuženi iznos, a drugostepeni potvrdio presudu s ovim obrazloženjem:

Prvostepeni sud je pravilno našao da među strankama postoji pravni odnos zasnovan na transportnoj tužiteljevoj dispoziciji i na tuženikovu prihvatu da ju izvrši. Iz isprava koje su u prvostepenom postupku izvedene kao dokaz vidi se da je "Invest-Import", Beograd, dopisom od 27.III 1964. naložio tuženiku da izda tužitelju predmetni grajfer s tim što će od tužitelja primiti transportnu dispoziciju prema kojoj će izvršiti otpremu. Takav nalog po shvaćanju ovoga suda ima se tumačiti tako da je njime nalogodavac prenio na tužitelja pravo disponiranja robom, koja do tada bila uskladištena kod tuženika na njegovo ime, a koja je u nalogu navedena na korisnika označenog u nalogu, u ovom slučaju na tužitelja. Odatle logično slijedi da će tužitelj dati dispoziciju po kojoj će tuženik izvršiti otpremu. Pod tim okolnostima nema sumnje da je izdavanjem transportne dispozicije od tužiteljeve strane i prihvatom iste od tuženikove strane nastao među njima pravni odnos u kome tuženik vrši otpremničku uslugu za tužiteljev račun. Da postojanje upravo takvog odnosa odgovara i volji parničnih stranaka vidi se iz činjenice na koju se oslanja i prvostepeni sud, tj. da je tuženik fakturirao izvršenu uslugu

tužitelju, a ovaj prihvatio njegov obračun. Izraz koji je tužitelj upotrijebio u brzojavu od 21.V 1964, a naime "ponalogu "Invest-Importa" moli da se grajfer otpremi na njegovu adresu, ne može se tumačiti kao da njime tužitelj priznaje da u pogledu otpreme grajfera i nadalje stoji s tuženikom u odnosu "Invest-Import" a ne tužitelj. Radi se naprotiv o identifikaciji naloga kojim je "Invest-Import" prema naprijed navedenom prenio na tužitelja svoje pravo disponiranja grajferom i tako omogućio nastajanje direktnog pravnog odnosa među parničnim strankama.

Nije osnovan ni navod žalbe koji se odnosi na vaganje. U načelu otpremnik nije dužan vršiti vaganje ako mu to komitent nije naložio. Međutim, u ovom spornom slučaju radi se o tome da je razlika između stvarne težine pošiljke i one deklarirane od tuženika tako velika da je urednom otpremniku morala pasti u oči. Pri činjenici da je tuženik deklarirao težinu pošiljke sa 4.083 kg, a da je njezina stvarna težina iznosila jedva nešto više od jedne trećine, tj. 1.520 kg, očigledan je propust dužne pažnje na tuženikovo strani, kad je propustio da o toj razlici vodi računa. Zbog toga nastala razlika predstavlja štetu koju tužitelj trpi zbog tuženikova propusta, pa mu ju je ovaj dužan nadoknaditi.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 11.XII 1964.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Ivo Bešker, dr Nikola Vučković

Cestovni saobraćaj - Za štetu prouzrokovanu automobilom osobama na cesti odgovara u regresnom zahtjevu socijalnog osiguranja šoferov poslodavac, bez obzira da li je u kritično vrijeme automobil zajedno sa šoferom bio usupljen drugoj osobi koja je automobil upotrebljavala

Krivnjom šofera autobusa povrijedjene su na cesti dvije osobe. Zavod za socijalno osiguranje imao je troškove liječenja, a kako je šofer pravomoćnom krivičnom presudom proglašen krivim, on tuži vlasnika autobusa za naknadu štete. Tuženik u svoju obranu navodi da u kritično vrijeme nije upotrebljavao automobil, već da ga je ustupio zajedno sa šoferom drugom poduzeću koje bi načelno moralo biti odgovorno za ovaj zahtjev. Prvostepeni sud je obvezao tuženika na naknadu štete, a drugostepeni tu presudu potvrdio iz ovih bitnih razloga:

Za ispravno odlučivanje u ovoj parnici od bitne važnosti je činjenica da se radi o zahtjevu nadležnog